

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum aliquis possit peccare in spiritumsanctum a principio antequam
alia peccata committat

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

neque in hoc saeculo, neq; in futuro, q; pro eo passi sunt pena & in presenti uita p Romanos, & in futura uita in pena inferni. Sicut et * Atha. inducit exemplum de eorum parentibus, qui primo quidem contra Moysen contenderunt propter defectu aquae & panis, & hoc Dns sustinuit patienter: habebant. n. excusationem ex infirmitate carnis. Sed postmodum grauius peccauerunt, quasi blasphemantes in spiritum sanctum beneficia Dei, qui eos de Aegypto eduxerat, idolo attribuentes, cum dixerunt: Hi sunt dii tui Israel, qui te eduxerunt de terra Aegypti. Et io Dns & reprobiter fecit eos puniri, quia ceciderunt in die illa quasi uiginti tria milia hominum, & in futuro eis penam comminatur, dicens: Ego aut in die ultionis visitabo hoc peccatum eorum. Alio mo pot intelligi quod ad culpa, sicut aliquis dicitur morbus incurabilis, secundum naturam morbi p que tollit id, per qd morbo pot curari, puta, cum morbo tollit uirtutem naturae, uel inducit fatidum cibi, & medicinae, licet talem morbu Deus possit curare: ita et peccatum in Spiritum sanctum dicitur irremissibile secundum suam naturam, inquit excludit ea, per que fit remissio peccatorum. Per hoc tñ non peluditur uia remittendi, & famandi omnipotentiae & misericordiae Dei, per q aliquando tales quasi miraculose spiritaliter sanantur.

Ad primum ergo dicendum, quod de nemine desperandum est in hac uita, considerata omnipotentia & misericordia Dei: sed considerata condone peccati, dicuntur aliqui filii diffideti, ut habetur ad Eph. 2.

Ad secundum dicendum, quod illa pcedit ex parte omnipotentiae Dei, non secundum condonem peccati.

Ad tertium dicendum, quod lib. arb. remanet qdē semper in hac uita uertibile, tamen quandoque abijcit a se id, per quod uertit pot ad bonum, quantum in ipso est. Vnde ex parte uera peccatum est irremissibile, licet Deus remittere possit.

ARTICVLVS IIII.

Utrum homo possit peccare in Spiritum sanctum.

IN articulo 4. nota, quod ly primo, potestum in titulo, non dicit ordinem ad omnimodam negationem peccatorum in peccato, sed ad negationem peccatorum per se, sicut in peccato: ita quod non est questio, an homo possit peccare in Spiritum sanctum antequam peccet in aliis peccatis: sed, an homo mundus a peccato, per penitentiam, uel innocentiam baptismale, uel etia per hoc quod nunquam peccauit mortaliter, possit peccare in Spiritum sanctum primo. Et hunc esse sensum intantum ab auctore, littera manifestat, respondens diuersimode de casu perfectionum, & de casu male dispositorum. Hominibus, aliqui s. ante confessionem, & contritionem, assenti sunt de operationibus infidelitatis, & luxurij, absque multa difficultate reciditando,

A ergo et neque impenitentia, que est species peccati in spiritum sanctum. Peccatum ergo in spiritum sanctum, s. quod est impenitentia, presupponit alia peccata.

SED CONTRA est, quod facile est in conspectu Dei subito honestate pauperem, ut dicitur Eccl. ii. ergo e contrario, possibile est secundum malitiam demonis suggereris, ut statim aliquis inducatur ad peccatum grauisimum, qd est peccatum in spiritum sanctum.

RESPOND. Dicendum, quod sicut dictum est, peccare in spiritum sanctum, uno modo est peccare ex certa malitia. Ex certa autem malitia dupliciter peccare contingit, sicut dictum est. Vno modo ex inclinatione habitus, quod non est proprie peccare in spiritum sanctum: & hoc modo peccare ex certa malitia non contingit a principio. Oportet enim actus peccatorum precedere, ex quibus causetur habitus, ad peccandum inclinans. Alio modo potest aliquis peccare ex certa malitia, abijciendo per contemptum ea, per que homo retrahitur a peccato: qd proprie est peccare in spiritum sanctum, sicut dictum est. Et hoc etiam plerumque presupponit alia peccata, quia sicut dicitur Proverb. 8. Impium, cum in profundum peccatorum uenerit, contemnit. Potest tamen contingere, quod aliquis in primo actu peccati in spiritum sanctum peccet per contemptum, tum propter libertatem arbitrii: tum etiam propter multas dispositiones precedentes: uel etiam propter aliquod uehemens motuum ad malum, & debilem affectum hominis ad bonum. Et ideo in uiris perfectis hoc uix, aut nunquam accidere potest, qd statim a principio peccet in spiritum sanctum. Vnde dicitur Origenes in primo Periarcho. Non arbitror, quod aliquis ex his, qui in summo perfectionis gradu constiterint, ad subitum euacuetur, aut decadat, sed paulatim ac per partes eum decedere necesse est. Et eadem ratio est, si peccatum in spiritum sanctum accipiatur ad litteram pro blasphemia spiritum sancti. Talis n. blasphemia, de qua Dominus loquitur, semper ex malitia contemtu pcedit. Si uero p peccatum in spiritum sanctum intelligat finalis impenitentia in intellectu.

Augustinus quoniam non habet, quia ad peccatum in spiritum sanctum requiritur continuatio peccatorum usque in finem uitae.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod tam in bono quam in malo, ut in pluribus procedit ab imperfecto ad perfectum, prout homo proficit uel in bono, uel in malo: & tñ in uiroque, unus potest incipere a maiori, quam alius. Et ita illud, a quo aliquid incipit, potest esse perfectum in bono, uel in malo s. in genere situm, licet sit imperfectum secundum seriem processus hominis in melius, uel in peius proficientis.

AD 11. dicendum, quod illa pcedit de peccato commisso ex malitia, quoniam est ex inclinatione habitus.

AD TERTIUM dicendum, quod si accipiatur impenitentia secundum intentionem, Augustinus s. in quod importat permanentiam in peccato usque ad finem, sic planum est, quod impenitentia presupponit peccata, sicut & penitentia: sed si loquamur de impenitentia habituali, secundum quod ponitur species peccati in spiritum sanctum, sic manifestum est, quod impenitentia potest esse et ante peccata. Potest n. ille, qui nunquam peccauit, habere propositum uel penitendi, uel non penitendi, si contingeret eum peccare.

Et 2. Præ. Peccare in spiritum sanctum est peccare ex certa malitia siue ex electioe: sed hoc non statim potest homo antequam multoties peccauerit. Dicit n. Philosophus in 3. Eth. quod et si homo possit iniuste facere, non tamen potest statim operari sicut iniustus. s. ex electione: ergo uide quod peccatum in spiritum sanctum non possit committi, nisi post alia peccata.

3. Præ. Penitentia & impenitentia sunt circa idem: sed penitentia non est nisi de peccatis præteritis.

QVAESTIO XV. De uitijs oppositis scientie, & intellectui in tres articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de uitijs oppositis scientie

cōtemnunt Spiritum sanctum propter reliquias precedentium seculorum ad hoc disponentium.

Art. 1. huius quæst.

Art. 2. huius quæst.

Art. 1. huius quæst.

Lit. c. 3. circa finem, to 4.

Sermo. 11. de uer. Domini a medio, tomo 10.

Sermo. 11. de uer. Domini, a medio, tomo 10.

Super quæst. decima quinta articulum primum.

In tota q. 15. dubium unum tantum occurrit circa duos